

ANTALYA BELEK ÜNİVERSİTESİ
SANAT ve TASARIM FAKÜLTESİ İÇ MİMARLIK ve ÇEVRE TASARIMI
BÖLÜMÜ

TALYA MAKALI
210015038

İSTANBUL KARAKÖY
METAMORFOZ SANAT GALERİSİ TASARIM PROJESİ
İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI LİSANS PROGRAMI
MEZUNİYET PROJESİ

Mezuniyet Projesi Değerlendirme Jürisi

Dr. Öğr. Üyesi Selman ÇELİK

Dr. Öğr. Üyesi Derya DÜZGÜN TOP

Arş. Gör. Ayşenur KARATAŞ

30.05.2025

ANTALYA

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	3
2. ABSTRACT.....	3
3. GİRİŞ.....	4
3.1. Konu ve Tanımlar.....	4
1.2 Literatür-İlham Kaynakları.....	5
1.3 Amaç.....	6
4. YER-LOKASYON OKUMASI.....	6
1.1 Seçilen Coğrafya.....	6
1.2. Bölgenin Kültürel Değerleri.....	7
1.3. Çevresel Analizler.....	7
1.3.1. İklimsel Analiz.....	8
1.3.2. Ulaşım Analizi.....	8
1.3.3. Mevcut Yapılarla ve Çevreyle İlişkisi.....	9
1.3.4. Kullanıcı Profili.....	9
5. VAZİYET ve YAPI ANALİZİ.....	9
6. YÖNTEM, TASARIM ve UYGULAMALAR.....	10
6.1. Konsept Yansımaları.....	10
6.2. Mimari Özellikler.....	10
6.3. Detaylar.....	13
6.4. Deprem Farkındalık.....	15
6.5. Yerel Kültür ve Yapay Zekâ.....	16
6.6. 3D Obje.....	17
6.7. Modelleme ve Render.....	17
7. SONUÇ-DEĞERLENDİRME.....	19
8. KAYNAKÇA.....	20

1. ÖZET

Sanatın doğayla olan ilişkisini vurgulayan, dönüşüm ve evrim kavramlarını merkeze alan bu konsept, sanat eserlerinin statik objelerden ziyade yaşayan, değişen ve gelişen varlıklar olduğu fikrini benimsemektedir. Araştırmada; mekânsal dönüşüm, akışkanlık, geçirgenlik, ışık ve gölge oyunları, malzeme değişimleri, esnek sergileme kurguları gibi tasarım parametreleri üzerinden metamorfoz temasının somutlaştırılması hedeflenmiştir. Ayrıca, dijital teknolojilerin entegrasyonu ile sergileme biçimlerinin dönüştürülmesi ve ziyaretçi etkileşiminin artırılması, galerinin dinamik yapısını pekiştiren unsurlar olarak değerlendirilmiştir. Çağdaş sanat galerisi örnekleri üzerinden dönüşüm temalı mekânsal yaklaşımlar değerlendirilmiş, esnek ve deneyim odaklı sergi mekânlarının tasarım ilkeleri ortaya konulmuştur. Bu bağlamda geliştirilen tasarım önerisinde, kullanıcıyı zaman, mekân ve duyu bağlamında dönüştüren bir kurgu benimsenmiş, galeri içerisinde fiziksel, görsel ve işitsel geçişlere olanak tanıyan çok katmanlı bir deneyim oluşturulacaktır. Bu tez, metamorfoz temasının yalnızca sanatsal bir içerik değil, aynı zamanda mimari bir ifade biçimi olarak da kullanılabileceğini ortaya koymakta; dönüşümün fiziksel ve zihinsel düzeyde deneyimlendiği, izleyiciyi pasif konumdan çıkarıp aktif bir katılımcıya dönüştüren yeni nesil bir sanat galerisi anlayışını önermektedir. Elde edilen bulgular, gelecekteki sanat yapıları için esnek, duyu ve kavramsal açıdan zengin mekânlar tasarlanmasına yönelik katkılar sunmayı hedeflemektedir.

2. ABSTRACT

This thesis explores the spatial, functional, and aesthetic dimensions of transformation in architectural design through the conceptual framework of metamorphosis, as applied to the design of a contemporary art gallery. Metamorphosis—a multifaceted concept referring to continuous processes of change and evolution in nature, individuals, and societies—has long served as a powerful metaphor in the realm of art. In this context, metamorphosis is not only treated as the thematic core of the artworks exhibited but also as a guiding principle shaping the architectural language of the gallery space itself. The primary aim of the study is to develop an art gallery design that offers visitors a transformative spatial experience by interpreting the theme of metamorphosis through architectural principles. To this end, design parameters such as spatial transformation, fluidity, permeability, light and shadow interplay, material transitions, and flexible exhibition layouts are utilized to embody the notion of metamorphosis. Furthermore, the integration of digital technologies is explored as a means to enhance dynamic display strategies and to enrich user interaction, reinforcing the gallery's ever-evolving character. This thesis demonstrates that metamorphosis can function not only as an artistic concept but also as a spatial narrative in architectural design. By creating a gallery environment where transformation is experienced both physically and mentally, the study proposes a new generation of art spaces that foster active engagement. The findings aim to contribute to future art gallery designs by promoting flexible, immersive, and conceptually enriched spatial environments.

3. GİRİŞ

Sanat, tarih boyunca insanlığın duygu, düşünce ve deneyimlerini ifade etme aracı olmuş; kültürel, toplumsal ve bireysel değişimleri yansıtan güçlü bir iletişim biçimi olarak varlığını sürdürmüştür. Bu bağlamda, sanat eserlerinin sergilendiği mekânlar, yalnızca fiziksel barınaklar değil, aynı zamanda sanatın anlamını pekiştiren, izleyiciyle eser arasında çok boyutlu bir etkileşim kuran deneyim alanlarıdır. Günümüzde sanat galerileri, klasik sergileme anlayışının ötesine geçerek, ziyaretçiyi merkeze alan, çağdaş teknolojilerle bütünleşmiş, disiplinlerarası etkileşimlere olanak tanıyan dinamik alanlara dönüşmektedir. Bu dönüşüm, mekânsal tasarımın kavramsal bir çerçeve ile şekillenmesini gerektirirken, galeri tasarımlarına sanatsal ve felsefi temelli yaklaşımların entegre edilmesi önemli hale gelmiştir.

Bu tez kapsamında ele alınacak sanat galerisi, metamorfoz kavramını yalnızca tematik bir çerçeve olarak değil, aynı zamanda mimari form, malzeme seçimi, ışık kullanımı, dolaşım kurgusu ve dijital entegrasyon bağlamında da tasarımın her aşamasına yansıtmayı hedeflemektedir. Galeri, ziyaretçiyi durağan bir izleyici olmaktan çıkarıp, zaman ve mekân içinde dönüşüm geçiren aktif bir deneyimleyiciye dönüştürmeyi amaçlamaktadır. Sonuç olarak, bu çalışmanın, çağdaş sanat galerisi tasarımına yönelik yeni bir bakış açısı sunması, metamorfoz temalı mekânsal deneyimin izleyici üzerinde yarattığı etkiyi irdelemesi ve mimarlık ile sanat arasındaki sınırları yeniden tanımlayan bir örnek oluşturması hedeflenmektedir.

3.1. Konu ve Tanımlar

Metamorfoz kavramı, sanat ve mimarlık bağlamında bir dönüşüm sürecini, mekânın ya da yapının işlevsel, anlamsal ve biçimsel olarak değişimini ifade eder. Bu bağlamda “Metamorfoz Sanat Galerisi”, yalnızca fiziksel bir mekân değil; aynı zamanda kentsel belleğin, kültürel katmanların ve çağdaş sanat pratiklerinin iç içe geçtiği dinamik bir dönüşüm alanıdır. Karaköy gibi tarihsel derinliği olan bir bölgede konumlanan galeri, geçmişin izlerini taşıyan yapısal öğelerin güncel yorumlarla yeniden işlevlendirilmesini ve bu dönüşüm sürecinin izleyiciyle kurduğu ilişkiyi merkezine alır. Bu dönüşüm, hem sanatsal üretimin hem de toplumsal katılımın sürekliliğini destekler niteliktedir. Özellikle adaptif yeniden kullanım (adaptive reuse) yöntemleriyle şekillenen bu tür sanat mekânları, sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda hem fiziksel yapının korunmasını hem de mekânın yeni işlevlerle yaşatılmasını sağlar (Brand, 1994; Leatherbarrow & Mostafavi, 2002; Yücel, 2017).

Tanımlar:

- **Metamorfoz:** Bir yapının veya mekanın zaman içinde işlevsel, biçimsel ya da malzeme açısından dönüşüm geçirmesi sürecidir.
- **Sanat Galerisi:** Çeşitli sanat eserlerinin sergilendiği ve bazen satışa sunulduğu mekandır.
- **Dönüşüm:** Bir şeyin biçim, yapı, işlev veya nitelik açısından değişime uğraması sürecidir.
- **Adaptive Reuse:** Bir yapının orijinal işlevi dışında, yeni bir işleve uyarlanarak tekrar kullanılmasıdır.
- **İnteraktif Alan:** Kullanıcıların fiziksel veya dijital ortamda aktif katılım sağlayarak deneyim yaşayabildiği mekanlardır.
- **Mekânsal Deneyim:** Bir bireyin bir mekanda bulunarak duyuları, algıları ve duyguları aracılığıyla o mekânı hissetmesi ve anlamlandırması sürecidir.

1.2. Literatür- İham Kaynakları

Günümüzde sanat galerileri yalnızca eserlerin sergilendiği fiziksel mekânlar olmaktan çıkarak, toplumsal, kültürel ve mekânsal dönüşümlerin merkezinde yer alan dinamik alanlara dönüşmektedir. Bu bağlamda, “Metamorfoz Sanat Galerisi” kavramı, dönüşümün hem fiziksel bir yapı üzerinden hem de toplumsal bağlamda okunabileceği çok katmanlı bir yaklaşımı ifade eder. Bu yaklaşım, mekânın geçmiş kimliğini ve belleğini yok saymadan, onu çağdaş sanatla yeniden yorumlamayı amaçlar. Metamorfoz kavramı, Yunanca kökeniyle “*biçim değiştirme*” anlamına gelir ve genellikle bir yapının ya da sürecin özünde kalırken biçimsel olarak dönüşümünü betimler.

Kentsel alanlarda özellikle endüstriyel ya da terk edilmiş yapıların yeniden işlevlendirilmesiyle birlikte, “metamorfoz” kavramı mimarlık ve sanat pratiğinde önemli bir strateji haline gelmiştir. Bu galeriler, geçmişin izlerini taşıyan mekânlarda çağdaş sanat üretimini görünür kılarak hem fiziksel hem de kavramsal bir dönüşüm yaratır. Bu bağlamda, metamorfoz galerileri yalnızca sergileme değil, aynı zamanda hafıza, kimlik ve dönüşüm üzerine düşünen birer deneyim alanı olarak kurgulanmaktadır. Bu dönüşüm süreci, adaptif yeniden kullanım, kültürel sürdürülebilirlik ve mekânsal süreklilik gibi kavramlarla da doğrudan ilişkilidir (Brand, 1994; Plevoets & Van Cleempoel, 2011).

Metamorfoz kavramı, özellikle İstanbul gibi çok katmanlı bir kentsel belleğe sahip şehirlerde önemli bir anlam kazanır. Karaköy gibi hem tarihi hem de kültürel zenginliği barındıran bölgelerde, çağdaş sanat galerileri üzerinden gerçekleştirilen dönüşüm pratikleri, mekânla kurulan ilişkiyi yeniden tanımlama potansiyeline sahiptir. Bu doğrultuda, çalışmanın temel çıkış noktası; mekânın ve belleğin korunarak dönüşümün mümkün olduğu, çağdaş sanatın bu dönüşüm sürecine nasıl katkı sunduğunu araştırmak ve mimari bağlamda yeni bir sergileme mekânı önerisi geliştirmektir.

Şekil 1: İstanbul Modern Sanat Müzesi (URL-1)

Mekânın farklı katmanlara ayrılmış dolaşım kurgusu, ziyaretçiyi lineer bir rota yerine çoklu deneyim güzergâhlarına yönlendirerek, sergileme alanlarının dinamik bir yapıya bürünmesini sağlar. Bu bağlamda İstanbul Modern, mimarının sanatla bütünleştiği, ziyaretçiye zaman ve mekân bağlamında dönüşüm olanağı tanıyan çağdaş bir galeri anlayışının başarılı bir örneği olarak, bu tezdeki “metamorfoz” kavramsal çerçevesiyle örtüşen mekânsal bir referans noktası oluşturmuştur

1.3 Amaç

Bu tez, sanatın dönüşüm kapasitesini; birey, toplum ve çevre bağlamında yeniden yorumlamayı hedefler. "Metamorfoz" teması üzerinden kurgulanan sanat galerisi, izleyiciyi yalnızca estetik deneyimle değil, aynı zamanda dönüşümün eleştirel, tarihsel ve toplumsal boyutlarıyla da karşı karşıya bırakmayı amaçlar. Bu çerçevede dönüşüm; bir sanatçının üretim biçiminin evriminden, çevresel sürdürülebilirlik mesajlarına; analogdan dijitalle geçişten, geleneksel formların çağdaş yoruma evrilmesine kadar geniş bir spektrumda ele alınır. Kısacası bu yönüyle dönüşüm, hem sanatsal dilin hem de sanatçının benliğinin sürekli evrimsel bir süreçte olduğunu vurgular (Menemşe, J. 2019).

4. YER-LOKASYON OKUMASI

4.1. Seçilen Coğrafya

Yapı, İstanbul Boğazı ile Haliç'in birleştiği Karaköy sahilinde yer alıyor.

Şekil 2: Seçilen Konumun Uydu Görüntüsü (URL-2)

1.2. Bölgenin Kültürel Değerleri

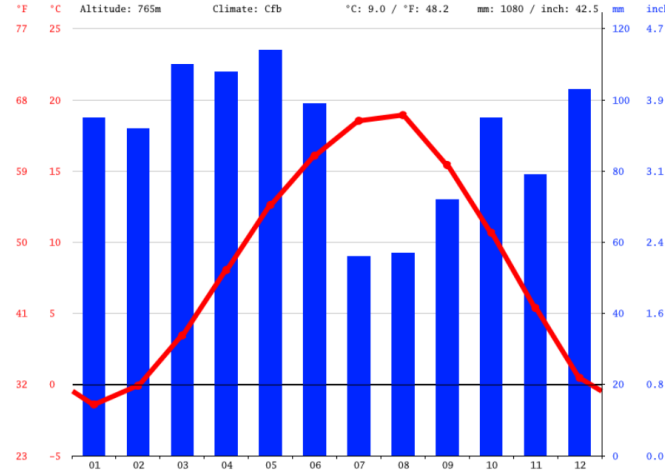
Karaköy, tarihi boyunca farklı kültürlerin bir arada yaşadığı, dini ve etnik çeşitliliğin yüksek olduğu bir liman ve ticaret bölgesi olarak öne çıkmıştır. Bu bölgede Osmanlı döneminden kalma camiler, Bizans döneminden izler taşıyan sokak dokuları ve 19. yüzyıldan itibaren inşa edilmiş kiliseler, sinagoglar ve ticari yapılar bir arada bulunmaktadır. Özellikle Galata çevresindeki Rum Ortodoks, Ermeni ve Rus kiliseleri bu çeşitliliğin önemli göstergelerindendir. Bu zengin dini ve kültürel miras, bölgenin çok katmanlı tarihini yansıtarak İstanbul'un kültürel sürekliliğine katkı sunmaktadır.

1.3. Çevresel Analizler

Bölgenin çevresel özellikleri, tarihi kent dokusunun korunması ile modern yapılaşma arasında kalan bir geçiş alanı olması nedeniyle oldukça karmaşıktır. Özellikle Galataport projesiyle birlikte kıyı bandında büyük ölçekli yapılar yer almakta ve bu durum bölgenin tarihi silüetini tehdit etmektedir. Karaköy'ün bazı bölümleri, örneğin Perşembe Pazarı, dönüşüm süreçlerine girmiş olsa da halen sanayi-ticaret yapılarının yoğun olduğu yerlerdir. Akşam saatlerinde sosyal ve kültürel etkinlik alanlarının azlığı nedeniyle bölge terk edilmiş hissi verirken, gündüz saatlerinde yüksek yaya ve araç trafiğiyle dikkat çeker. Ayrıca, Karaköy'de sokakların dar olması, otopark sorunu, yetersiz yeşil alanlar ve gürültü kirliliği gibi çevresel problemler de mevcuttur. Buna rağmen, bazı öneriler doğrultusunda terk edilmiş yapıların kültürel ve sosyal işlevlere kazandırılması, gençler için sosyal alanlar oluşturulması ve kıyı erişiminin halk için açılması gibi iyileştirme stratejileri gündemdedir (İTÜ, 2023; Gazioğlu, 2019).

1.3.1. İklimsel Analiz

İstanbul'un Karaköy bölgesi, Marmara Denizi kıyısında yer alması nedeniyle **ılıman geçiş iklimi** özellikleri gösteren bir mikroklimaya sahiptir.

Şekil 3: İstanbul Karaköy İklim Grafiği (URL-3)

Bölge, Akdeniz iklimi etkileriyle birlikte Karadeniz'den gelen nemli hava akımları ve Boğaz çevresindeki rüzgâr kanalları ile şekillenen dinamik bir iklim yapısına sahiptir. Yıllık ortalama sıcaklık 14–15°C civarındadır ve yaz ayları sıcak, kış ayları ise ılıman ve yağışlı geçer. Yıllık ortalama yağış miktarı 800– 1000 mm arasında değişmekte olup en fazla yağış genellikle sonbahar ve kış aylarında görülmektedir. Hakim rüzgâr yönleri lodos (güneybatı) ve poyraz (kuzeydoğu) olup, bu rüzgârlar Karaköy'ün denizle ilişkili açık alanlarında doğal havalandırma ve serinletici etki sağlar. Bu iklimsel veriler, bölgedeki açık alan tasarımları ve yapı yönlendirmelerinde pasif iklimlendirme stratejilerinin dikkate alınmasını gerekli kılmaktadır (MGM, 2023; İTÜ Mimarlık Fakültesi, 2021; Acar, 2019).

1.3.2. Ulaşım Analizi

Karaköy, İstanbul'un önemli ulaşım merkezlerinden biridir. Galata Köprüsü aracılığıyla Eminönü, Galata ve Beyoğlu semtlerini birbirine bağlar. Ayrıca, şehirlerarası ve uluslararası yolcu trafiği için de kritik bir noktadır. Yapının bulunduğu alan, deniz, tramvay, otobüs ve yaya yolları açısından erişilebilirliği yüksek bir noktadadır. Bu, galerinin hem turistler hem de yerel halk için cazip bir merkez olmasını sağlar ve bölgenin kentsel yaşantıya entegrasyonunu artırır.

1.a.3. Mevcut Yapılarla ve Çevreyle İlişki

Karaköy'ün konumu Boğaz'a açıldığı için doğal çevre ile görsel ve işlevsel bir ilişki kurar. İstanbul Metamorfoz Sanat Galerisi, mimarisi ve açık alan düzenlemeleriyle bu manzarayı kullanıcıya sunar. Aynı zamanda doğal kıyı çizgisi ile yapıların hizalanması, kamusal ve özel alanların net bir şekilde ayrılmasını da sağlar.

1.a.4. Kullanıcı Profili

Karaköy bölgesinde yer alan Metamorfoz Sanat Galerisi'nin kullanıcı profili; kültürel üretime ilgi duyan, çağdaş sanatı takip eden, kentle kurduğu ilişkiye duyarlı ve yaratıcı disiplinlerle etkileşim içinde olan bireylerden oluşmaktadır. Bu kullanıcı kitlesi genellikle **20-45 yaş aralığında**, yüksek öğrenim görmüş ya da görmekte olan, yaratıcı sektörlerde (tasarım, mimarlık, medya, dijital sanat, sanat yönetimi vb.) çalışan bireylerdir. Ayrıca İstanbul'un çeşitli üniversitelerinden sanat, tasarım ve kültürel çalışmalar alanlarında eğitim gören öğrenciler, galerinin önemli bir ziyaretçi grubunu oluşturur. Galeri, aynı zamanda kültürel turizm amacıyla Karaköy'e gelen **yerli ve yabancı turistlerin**, bölgenin sanatsal mirasını deneyimlediği bir uğrak noktasıdır. (Bourriaud, 2002; Rendell, 2006).

5. VAZİYET ve YAPI ANALİZİ

Boğaziçi'nin ışıltılı sularından ve ışık yansımalarından ilhamla tasarlanan galeri binasının çatısı, şeffaf ve erişilebilir tasarımıyla, boğaz ve şehir manzarasını yansıtarak bu kendine özgü alanın niteliklerinden yola çıkarak deniz kıyısıyla Tophane Parkı arasındaki ilişkiyi güçlendiriyor. Varışta; zemin kat sahil gezinti yolunun manzarasını sunarken, galeri binası iki kattan oluşuyor; zemin katta bilet kesim ve karşılama alanına, geçici ve özel sergi alanlarına dijital dokunmatik ekranlara, eğitim ve etkinlik alanlarına, müşterilere hizmet eden mini bir eko-kafeye ve galerinin sergilerinden ilham alan yeni nesne koleksiyonlarının yer aldığı bir hediyelik dükkan mağazasına asma katta ise; toplantı odasına, özel koleksiyon deposuna, dijital deneyim alanına ve açık sergi alanlarına ev sahipliği yapıyor. Üst katlarda yer alan fuaye alanları ziyaretçilere park ve deniz manzarasını bir arada sunuyor. Binanın çevresiyle sürekli görsel etkileşim kurmasını sağlayan pencere açıklıkları, ziyaretçilerin yapıda hareket ederken içerideki konumlarını anlamalarını kolaylaştırıyor. Bu profilin tasarım açısından gereksinimleri arasında; erişilebilirlik, yönlendirici mekânsal organizasyon, dijital entegrasyon, esnek kullanım alanları ve sosyal etkileşimi destekleyen dinlenme/kamusal alanların varlığı ön plana çıkmaktadır. Bu yönüyle galeri, yalnızca bir sergileme alanı değil, aynı zamanda bir buluşma, düşünme ve üretme mekânıdır. (OUDEH, S. and TÜRKOĞLU, H. 2021).

Şekil 4: Vaziyet Planı Yerleşimi

6. YÖNTEM, TASARIM ve UYGULAMALAR

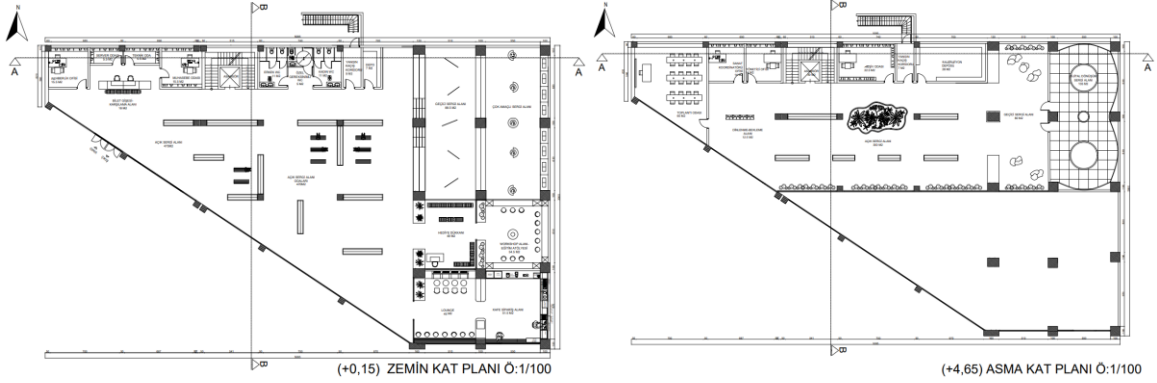
6.1. Konsept Yansımaları

Galerinin mimari kurgusu; form, ışık, malzeme ve dolaşım gibi unsurlar üzerinden dönüşüm fikrini yansıtır şekilde tasarlanmıştır. Ziyaretçilerin deneyimi, sabit bir yapı yerine akışkan ve evrilen bir mekânda gerçekleşmekte; farklı mekân geçişleriyle zamanla değişen atmosferler sunulmaktadır. Organik formlar, geçirgen yüzeyler, dijital etkileşimli alanlar ve çoklu rota seçenekleriyle galeri, sürekli dönüşen ve kullanıcıyla birlikte yeniden şekillenen bir yapıya kavuşmuştur. Bu yaklaşım, metamorfozun fiziksel ve zihinsel dönüşüm potansiyelini mimari düzleme taşımaktadır.

6.2. Mimari Özellikler

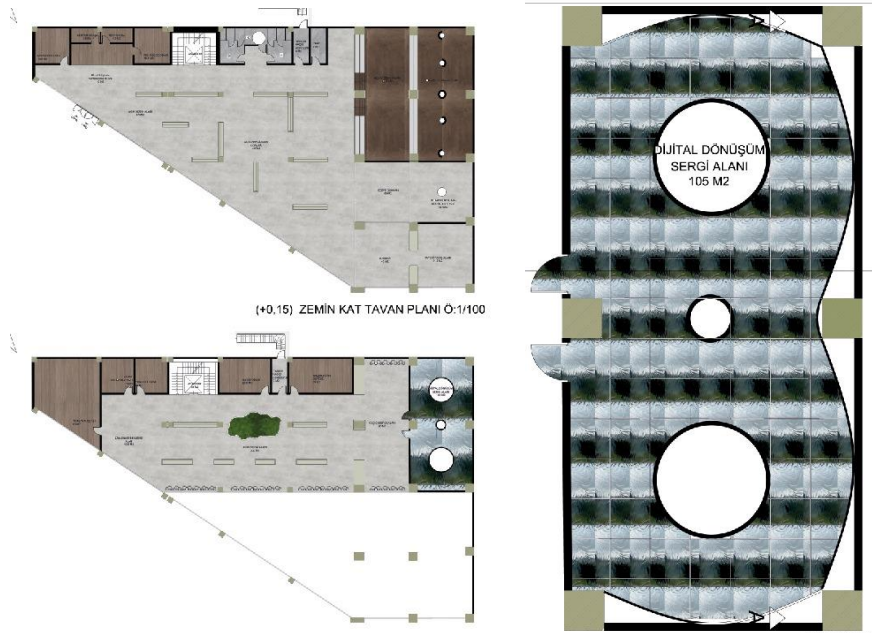
- Yapının kat planları, dönüşüm kavramını destekleyecek şekilde esnek, geçirgen ve kullanıcıyı yönlendiren akışkan bir dolaşım kurgusuyla tasarlanmış; sergi, dinlenme

ve dijital deneyim alanları arasında süreklilik sağlayan mekânsal geçişler ön planda tutulmuştur.

Şekil 5: Metamorfoz Sanat Galerisi Mekansal Düzeni

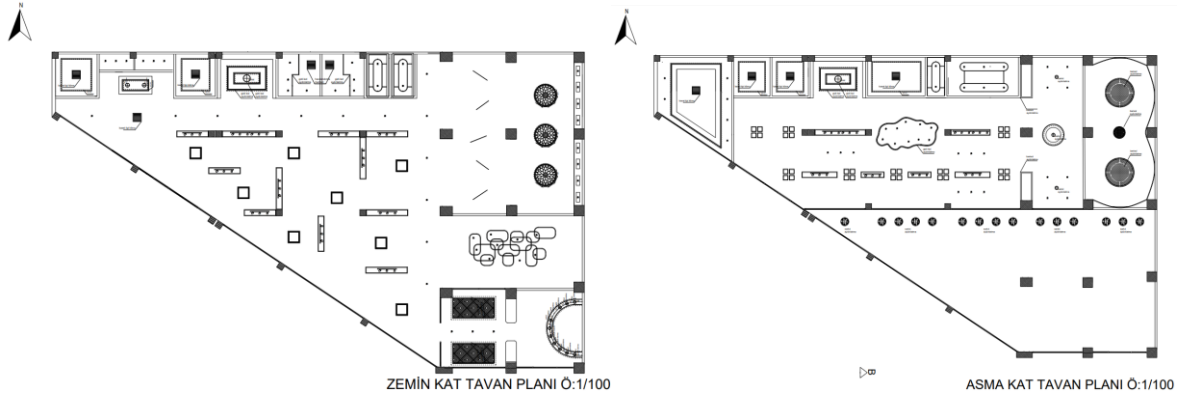
- Yapının döşeme planları, farklı mekânsal deneyimlere zemin hazırlamak amacıyla çeşitli malzeme ve kot değişiklikleriyle zenginleştirilmiş; böylece kullanıcı hareketiyle bütünleşen, dönüşen ve yönlendiren bir yüzey kurgusu oluşturulmuştur.

Şekil 6: Metamorfoz Sanat Galerisi Zemin Kat ve Asma Kat Döşeme Planları

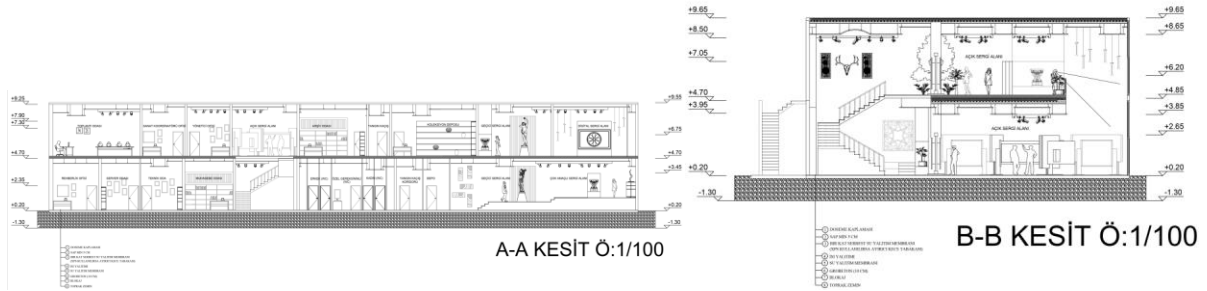
- Yapının tavan planları, ışık geçirgenliği, akustik kontrol ve dijital projeksiyon olanaklarını destekleyecek şekilde katmanlı ve dinamik bir kurgu ile tasarlanarak,

metamorfoz temasına uygun olarak mekânsal atmosferin sürekli değişimine katkı sağlamaktadır.

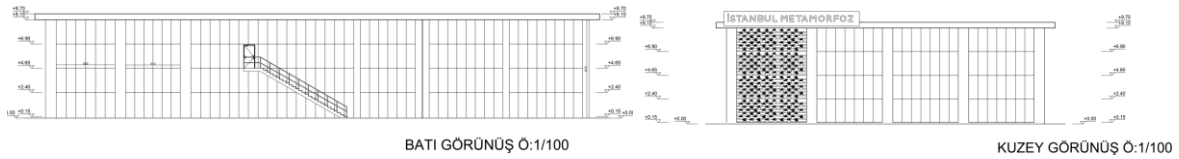
Şekil 7: Metamorfoz Sanat Galerisi Tavan Planları

- Yapının bina kesitleri, düşeydeki mekânsal ilişkileri ve dönüşüm fikrini vurgulamak üzere katlar arası görsel ve fiziksel etkileşimi artıran boşluklar, farklı kotlar ve geçirgen strüktürel elemanlarla kurgulanmıştır.

Şekil 8: Metamorfoz Sanat Galerisi A-A ve B-B Bina Kesiti

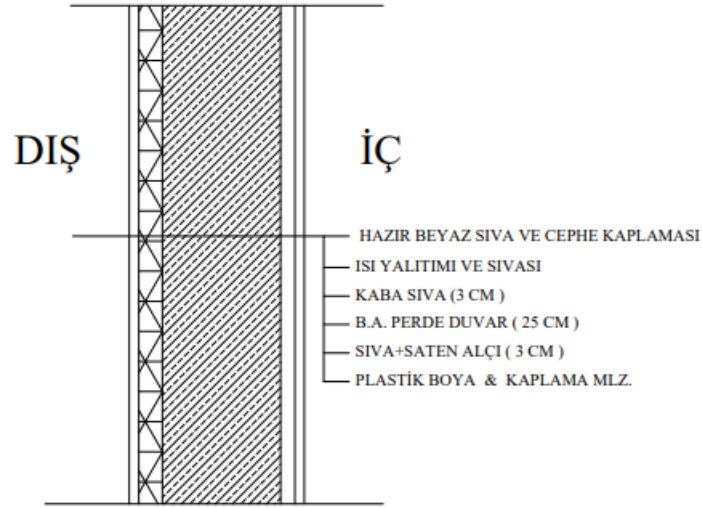
- Yapının dış cephe görünüşü, metamorfoz temasını yansıtan biçimde zamanla ışık ve hava koşullarına göre değişen yarı geçirgen yüzeyler, katmanlı malzeme kullanımı ve organik formlarla dinamik ve yaşayan bir ifade kazanmaktadır.

Şekil 9: Metamorfoz Sanat Galerisinin Dış Cephe Görünüşleri

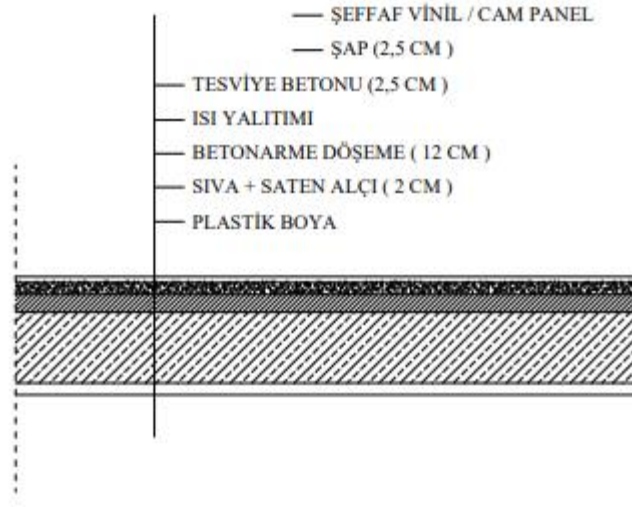
6.3. Detaylar

Metamorfoz Sanat Galerisi içerisinde konumlanan Dijital Dönüşüm Sergisi, dijital sanatın mekânsal yansımasını deneyimlemeye yönelik özel olarak tasarlanmıştır. Bu alan, projeksiyon yansımalarına uygun olarak kurgulanmış, siyah tavanlı ve cam panel kaplamalı zemin yapısıyla dikkat çeker.

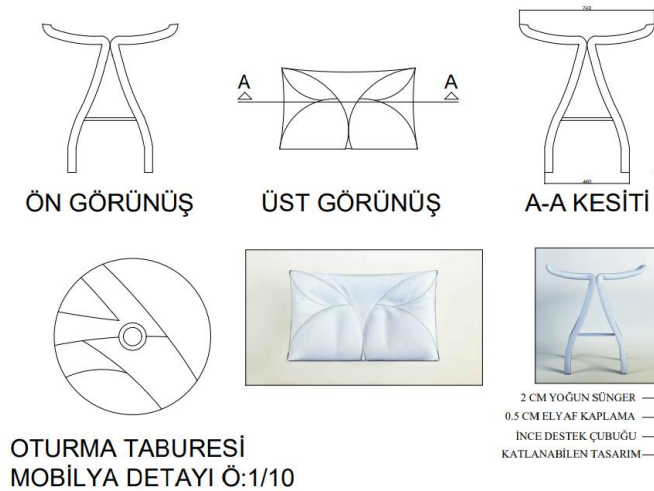
Şekil 10: Özel Alan Duvar Detayı

Duvar detayında, taşıyıcı betonarme yüzey üzerine 5 cm taş yünü ile ses ve ısı yalıtımı sağlanmış, devamında ise projeksiyona uygun mat boyalı alçı panel kaplama uygulanmıştır. Gizli kablolama altyapısı, projeksiyon ve ses sistemlerinin entegrasyonuna imkân sunmaktadır.

Şekil 11: Özel Alan Döşeme Detayı

Zemin, 20 cm kalınlığındaki taşıyıcı betonarme döşeme üzerine 5 cm tesviye şapı ile düzlenmiş ve titreşim yalıtımı amacıyla akustik keçelerle desteklenmiştir. Üst katmanda paslanmaz çelik profillerle taşıyıcı sistem oluşturulmuş ve üzerine kaydırmaz serigrafilı 8 mm lamine temperli cam paneller yerleştirilmiştir. Bu yüzey, hem dijital yansımalara olanak tanımakta hem de mekânsal geçirgenlik sağlamaktadır.

Şekil 12: Özel Alan Mobilya Detayı

Metamorfoz Sanat Galerisi içerisinde yer alan özel sergi alanında, hem işlevsel hem de estetik açıdan objeye dönüşebilen bir tasarım dili benimsenmiştir. Bu bağlamda geliştirilen elyaf kaplı istiflenebilir modüller, kullanılmadıklarında heykelsi bir bütünlük oluşturarak sergi mekânının görsel sürekliliğini bozmadan mekâna entegre olur.

6.4. Deprem Farkındalık

Proje kapsamında yalnızca sanatsal deneyimin değil, aynı zamanda toplumsal bilinçlenmenin de bir parçası olarak deprem farkındalığı ön plana çıkarılmıştır. Bu bağlamda, galerinin belirli bölgelerinde ve bazı sabit/mobil mobilya sistemlerinde deprem bilincini artırıcı işlevsel ve sembolik çözümler geliştirilmiştir. Tasarlanan bu özel birimler, hem kullanıcı güvenliğini gözetmekte hem de ziyaretçiyi bilinçlendirmeye yönelik etkileşimli unsurlar barındırmaktadır.

- **Zemin Tepki Yüzeyi:**

Galeride deneyimsel bir mekân olarak ayrılan küçük bir bölümde, **interaktif bir zemin modülü** yer almaktadır. Bu alanda, kullanıcı yürüdükçe zeminde mikro titreşimler hissedilmekte ve ayak altında belirli frekanslarla titreşimli LED ışıklar yanmaktadır. Bu zemin, farklı şiddetlerdeki depremleri taklit eden dijital simülasyonlar için tasarlanmıştır. Böylece ziyaretçiye sadece bilgi değil, **bedensel bir farkındalık** da kazandırılır. Bu deneyim aynı zamanda metamorfozun “dengesizlik ve değişim” boyutunu da temsil eder.

Şekil 13: Yapay Zeka ile Üretilmiş Çalışma (URL-4)

6.5. Yerel Kùltür ve Yapay Zeka

İstanbul Metamorfoz Sanat Galerisi'nin yer aldığı Karaköy bölgesi, tarih boyunca liman kenti kimliği, endüstriyel mirası, taş ve tuğla yapı dokusu, ayrıca Boğaz'a açılan eşsiz su ilişkisi ile tanınır. Bu bağlamda, bölgeye özgü malzeme ve kültürel unsurlar dikkate alındığında üretilebilecek özgün bir tasarım unsuru şudur:

Yarı Saydam Tuz Kristali Paneller (Boğaz Tuzu Enstalasyonu)

Tuz, denizle olan bağın sembolü olarak ele alınarak, Karaköy'ün liman geçmişine ve Boğaz'ın tuzlu suyuna referansla yarı saydam, kristalize paneller tasarlanabilir. Bu paneller, İstanbul Metamorfoz'un iç mekânlarında hem ışığı filtreleyen hem de gün ışığına göre ton değiştiren interaktif bir yüzey olarak kullanılır. Panel yüzeyleri, mikroskobik İstanbul deniz tuzlarının yapay kristalleştirilmesiyle elde edilen dokuya sahiptir. Bu sayede kullanıcı, hem Boğaz'ın coğrafi izini hem de bölgenin endüstriyel geçmişini hissedebilir.

Bu unsur, metamorfoz temasıyla da ilişkilidir, çünkü ışık ve zamanla sürekli biçim ve algı değiştirir; sabit değil, dönüşen bir atmosfer yaratır.

Şekil 14: Yapay Zeka ile Üretilen Unsur (URL-5)

6.6. 3D Obje

Proje kapsamında yer alan workshop atölyesi için tasarlanan sandalye, kullanıcı ergonomisi ve istiflenebilirlik ilkeleri doğrultusunda geliştirilmiş olup, fiziksel prototip öncesinde 1/20 ölçekli modeli hazırlanmıştır. Bu modelleme süreci, 3D baskıya uygun dijital üretim teknikleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

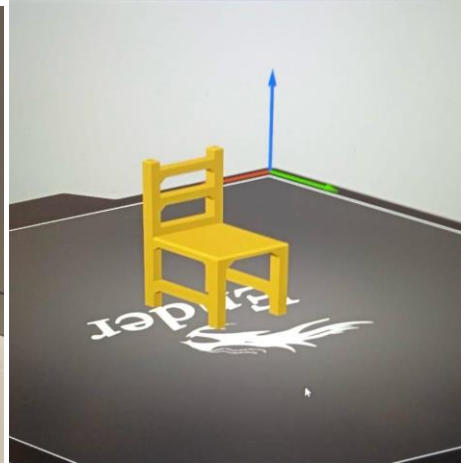
Model, PrusaSlicer yazılımı aracılığıyla optimize edilerek 3D yazıcıya uygun hale getirilmiştir. STL formatındaki tasarım dosyası, yazılımda katman kalınlığı, destek yapıları ve malzeme tipi gibi parametreler doğrultusunda dilimlenmiş ve fiziksel model üretimi için hazır hale getirilmiştir.

Şekil 15: 3D Baskı

Şekil 16: 3D Baskı

Şekil 17: Tasarım Formatı

6.7. Modelleme ve Render

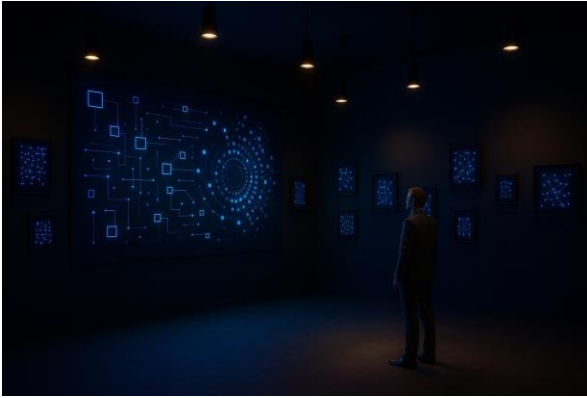
Metamorfoz konsepti doğrultusunda tasarlanan sanat galerisi, dönüşüm, geçiş ve çok katmanlılık temaları etrafında kurgulanmış; bu yaklaşıma uygun olarak mekânsal odak noktaları dijital ortamda üç boyutlu olarak modellenmiştir. Galerinin plan, kesit ve iç mekân organizasyonu başta olmak üzere sergi salonları, özel alanlar ve deneyim bölümleri detaylı biçimde dijital olarak üretilmiştir.

Şekil 18: Çok Amaçlı Sergi Alanı Render

Şekil 19: Açık Sergi Alanı Render

Şekil 20: Dijital Dönüşüm Sergisi Render

Şekil 21: Dijital Dönüşüm Sergisi Render

Modelleme süreci 3D Max yazılımı aracılığıyla yürütülmüş; yüzey kaplamaları, malzeme dokuları ve aydınlatma detayları ile birlikte mekânın deneyimsel etkisini yansıtacak biçimde kurgulanmıştır. Takip eden render süreci ise Corona ve V-Ray yazılımları ile gerçekleştirilmiş, fiziksel gerçekçiliği artırmak adına doğal ışık simülasyonları, malzeme yansımaları ve insan etkileşimli sahneler oluşturulmuştur.

7. SONUÇ-DEĞERLENDİRME

Bu tez çalışması, “metamorfoz” kavramını yalnızca biyolojik ya da edebi bir olgu olarak değil, aynı zamanda mimari tasarımda deneyimi dönüştüren bir araç olarak ele almıştır. Mimarlıkta değişim, evrim, geçiş ve dönüşüm kavramlarını içselleştiren bu yaklaşım, ziyaretçinin mekânla olan ilişkisini durağanlıktan çıkararak zamansal, duysal ve düşünsel bir yolculuğa dönüştürmeyi amaçlamıştır.

Projede geliştirilen metamorfoz temalı sanat galerisi, mimari mekanın sabit bir çerçeveden çıkıp yaşayan, devinen ve kullanıcıyla etkileşim halinde olan bir varlık gibi kurgulanmasının mümkün olduğunu göstermektedir. Planlama kararlarında hem mekânsal geçişler hem de ışık, malzeme ve biçim gibi elemanlar dönüşüm ilkesiyle uyumlu olarak tasarlanmış; galeri, farklı ruh hallerine ve deneyimlere açık çok katmanlı bir organizma haline getirilmiştir.

Ayrıca, sanat galerisinin bulunduğu Karaköy bölgesinden esinle geliştirilen Bosphorus Tuz Kristali Panelleri, yerel bağlamın tasarıma entegre edilmesine dair önemli bir örnektir. Bu paneller, hem bölgenin coğrafi (Boğaz) hem kültürel (liman kenti kimliği) mirasını mekânsal hafızaya dahil etmekte; hem de gün ışığı ile etkileşim kurarak zamansal dönüşümü temsil etmektedir. Bu yönüyle, metamorfoz kavramı yalnızca soyut bir fikir olarak değil, fiziksel bir bileşene dönüştürülmüş ve projenin özgünlüğüne katkı sağlamıştır.

Proje kapsamında ayrıca deprem farkındalığına yönelik özel mobilya ve mekân bileşenleri tasarlanmış; mimarlığın yalnızca estetik değil, sosyal sorumluluk taşıyan bir disiplin olduğuna dikkat çekilmiştir. Dönüşebilen sığınma birimleri, interaktif zemin yüzeyleri ve acil durum panelleri aracılığıyla galeri, izleyiciyi bilinçlendiren bir platform işlevi görmektedir. Böylece, metamorfoz yalnızca sanatsal bir temsil değil, toplumsal bilinçlenmenin bir aracı haline gelmiştir.

Sonuç olarak, bu çalışma metamorfoz temasını disiplinlerarası bir perspektifle ele alarak, çağdaş mimarlık pratiği için yeni düşünme ve üretme biçimlerine olanak tanımaktadır. Tasarlanan galeri, dönüşümün yalnızca nesnelerde değil, kullanıcıda ve kent belleğinde de iz bırakan bir süreç olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda tez, mimarinin yalnızca bir yapı üretme eylemi değil; aynı zamanda dönüştürücü bir anlatı kurma biçimi olduğunu vurgulayan özgün bir katkı sunmaktadır.

KAYNAKÇA

- Harvey, D. (2006). *Postmodernliğin Durumu*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Menemşe, J. (2019). *Yirminci Yüzyıl Resim Sanatında Metamorfoz*. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi.
- İstanbul Teknik Üniversitesi Güzel Sanatlar Bölümü. (2020). *Meta-morfoz: Emtia'nın Dönüşümü* [Sergi içeriği].
- Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü. (2017). *Dönüşüm Temalı Mekânsal Kurgular* [Yüksek Lisans Tezleri].
- Brand, S. (1994). *How Buildings Learn: What Happens After They're Built*. Viking Press.
- Leatherbarrow, D. & Mostafavi, M. (2002). *Surface Architecture*. MIT Press.
- Yücel, G. (2017). *Mimarlıkta Dönüşüm ve Adaptif Yeniden Kullanım Yaklaşımları*, İstanbul Teknik Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi.
- Plevoets, B., & Van Cleempoel, K. (2011). Adaptive Reuse as an Emerging Discipline: An Historic Survey. *Re-Architecture Journal*, 1(1), 1–12
- Gazioğlu, A. (2019). *Galata'nın Liman Kimliği ve Dönüşüm Süreçleri*. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi.
- İstanbul Teknik Üniversitesi. (2023). *Karaköy-Kemeraltı Bölgesinin 20. Yüzyıldan Günümüze Gelişimi ve Koruma Sorunları*.
- Bourriaud, N. (2002). *Relational Aesthetics*. Les Presses du Réel.
- Rendell, J. (2006). *Art and Architecture: A Place Between*. I. B. Tauris.
- OUDEH, S. and TÜRKOĞLU, H. (2021). Kentsel Açık Alanların Değerlendirilmesi: Karaköy Örneği, *Kent Akademisi*, Volume, 14, Issue 1, Pages, 29-45.
- Çiçek, E. & Ceylanlı, Z. (2025). Art Museum Architecture As Discourse: Differentiating Institutional Identities In Istanbul. *The Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 15 (2), 491-512.
- Iwamoto, L. (2009). *Digital Fabrications: Architectural and Material Techniques*. Princeton Architectural Press.
- Ching, F. D. K. (2015). *Mimarlık: Biçim, Mekân ve Düzen* (E. Aksu, Çev.). İstanbul: YEM Yayın.
- Uluoğlu, B. (1990). Tasarımda Düşüncenin Oluşumu. *Mimarlık*, (267), 26–29.

McTavish, L. (2006). Visiting the Virtual Museum: Art and Experience Online. *Journal of Canadian Art History*, 27(1), 109–123.

O'Doherty, B. (1999). *Inside the White Cube: The Ideology of the Gallery Space*. Berkeley: University of California Press.

Oxman, R., & Oxman, R. (Eds.). (2014). *Theories of the Digital in Architecture*. London: Routledge.

Klonk, C. (2009). *Spaces of Experience: Art Gallery Interiors from 1800 to 2000*. Yale University Press.

Kolarevic, B. (2005). *Architecture in the Digital Age: Design and Manufacturing*. New York: Taylor & Francis.

URL-1 İstanbul Modern Sanat Müzesi (<https://www.archdaily.com/1002751/istanbul-modern-museum-renzo-piano-building-workshop-plus-arup>)

URL-2 Seçilen Konumun Uydu Görüntüsü (<https://www.arkiv.com.tr/proje/istanbul-modern-sanat-muzesi/6882>)

URL-3 İstanbul Karaköy İklim Grafiği (<https://tr.climate-data.org/asya/tuerkiye/bolu/karakoey-843239/>)